 B.A./6th Sem (H)/SANS/23(CBCS)

2023

6th Semester Examination

SANSKRIT (Honours)

Paper : C 14-T

(Sanskrit Composition and Communication)

[CBCS]

Full Marks : 60 Time : Three Hours

The figures in the margin indicate full marks. Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.

१. यथेच्छं दश प्रश्नानामुत्तरं संस्कृतेन देवनागरीलिप्या च प्रदेयम्। $2\times10=20$

(क) विभक्तिः का? कति विभक्तयः?

(ख) 'रामः ग्रामं गच्छति' इत्यत्र कस्य कर्तृसंज्ञा भवति कथं च?

(ग) तुमुन्ण्वुलौ प्रत्ययौ कुत्र प्राप्येते?

(घ) कर्तृवाच्यस्य किं लक्षणं सोदाहरणं वक्तव्यम्।

(ङ) "गोपः गां दुग्धं दोग्धि" इत्यत्र गोः दुग्धस्य च केन सूत्रेण कारकसंज्ञा भवति?

P.T.O.

(च) किं सम्बोधनम्? सोदाहरणं वक्तव्यम्।

(छ) ण्यत्, तव्यत् चेति प्रत्यययोः विधायकं सूत्रं लेख्यम्।

(ज) ''रामेण वाणेन हतो वाली'' इत्यस्मिन् वाक्ये 'रामेण वाणेन' चेत्यत्र कथं तृतीया विभक्तिः प्राप्यते?

(झ) शोकात् क्रन्दति इत्यत्र 'शोकात्' इति पञ्चमी कथम्?

(ञ) प्रातिपदिकार्थः कः? उदाहरणं देयम्।

(ट) 'हसनम्' इत्यत्र केन सूत्रेण कः प्रत्ययो भवति?

(ठ) ल्यप्प्रत्ययः कुत्र भवति?

(ड) बालकः पुस्तकं पठति, शिशुना चन्द्रः दृश्यते चेत्यनयोः वाक्ययोः वाच्यान्तरं क्रियताम्।

(ढ) परिमाणमात्रे प्रथमाविभक्तेरुदाहरणं प्रदेयम्।

(ण) दशरथः इति नृपः इत्यत्र 'दशरथः' इति प्रथमा कथम्?

२. यथेच्छं चतुर्णां प्रश्नानामुत्तरं प्रदेयम् (उत्तरेषु एका संस्कृतेन देवनागरीलिप्या लेखनीया) 5×4=20

(क) वाच्यं कतिविधं दृश्यते? कानि च तानि? सोदाहरणमालोच्यताम्।

(ख) द्वयोः व्याख्या लेख्या — स्वतन्त्रः कर्ता, क्तक्तवतू निष्ठा, साधकतमं करणम्, षष्ठी शेषे।

(ग) काचन एका टीका लेख्या — सम्प्रदानम्, उपपदविभक्तिः।

(घ) द्वयोः रूपसिद्धिर्विधेया — कारकः, देयम्, शिष्यः, पाकः।

(ङ) 'अभिहिते तु कर्मादौ प्रथमा' इति उक्तेः तात्पर्यं लेख्यम्।

(च) ध्रुवमित्यादि अपादानसंज्ञकं सूत्रमुल्लिख्य तत्र स्थितानां पदानां व्याख्या कार्या।

३. द्वयोः प्रश्नयोः उत्तरं लेख्यम्। 10×2=20

(क) किं कारकम्? कति कारकाणि? तेषां नामानि लेख्यानि। कर्मकारकमाश्रित्य प्रबन्धः लेख्यः।

(ख) किमधिकरणम्? तस्य कति भेदाः? सोदाहरणं पर्यालोच्यन्ताम्।

(ग) एकः प्रबन्धः लेख्यः।

दुग्धं गीतामृतं महत्, नेताजी सुभाषचन्द्रः

(घ) संस्कृतेन देवनागरीलिप्या चानुवादः क्रियताम्।

(a) Sita abandoned by Ram was given shelter in a hermitage of the king sage Valmiki, who loved her as her daughter.

(b) In our independent India, Sanskrit should have an important place in the scheme of education.

(c) There are a few gardens arround this city where people go for walk every evening.

(d) The Mahabharata is a great book. It is the store house of an age old knowledge and culture.

(e) Man is the maker of his fate, so do not lie idle, but try to attend the goal.